

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI ASARCIK İLÇE RAPORU

Raporu Hazırlayan: Ahmet Arif SARIOĞLU

ŞUBAT 2018

İÇİNDEKİLER

1. İLÇE KÜNYESİ.....	3
2. GİRİŞ	3
3. SOSYAL YAPI.....	3
4. İKTİSADİ YAPI	4
5. ALT YAPI	4
6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ.....	5
7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME.....	5
8. KAYNAKLAR	6
9. EKLER.....	6

1. İLÇE KÜNYESİ

İLÇE	ASARCİK
BAĞLI OLDUĞU İL	SAMSUN
NÜFUS (2017)	16.819
YÜZÖLÇÜMÜ	231
İL MERKEZİNE UZAKLIK	72
BELEDİYE SAYISI	1
MAHALLE SAYISI	32

2. GİRİŞ

Selçuklu Devleti'nin ilk yıllarından itibaren özellikle Asarcık'ın yüksek mahallelerinde yerleşim kalıntıları bulunmaktadır. Osmanlı imparatorluğu döneminde Asarcık'ın mahalleleri büyük yerleşim yerleri olarak oluşturulmuş olup, bugün o mahalleler göç vererek küçülmüşlerdir. Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde Asarcık ve civarında Rumlarla Türkler birlikte yaşıyorlardı. Kurtuluş Savaşından sonra Rumlar'ın boşalttığı yerlere Türkler yerleştirilmiştir. Asarcık 1959 yılına kadar köy, 1959'dan 1987'ye kadar Kavak ilçesine bağlı bucak olarak yönetilmiştir. 1987 yılında ilçe olmuştur.

Batısında Kavak İlçesi, Doğusunda Çarşamba ve Ayvacık İlçeleri, Kuzeyinde Tekkeköy ve Canik İlçeleri, Güneyinde Ladik İlçesi ve Amasya İline komşu olan Asarcık, il merkezine Asarcık-Kavak-Samsun güzergahından 72 km, Canik yolundan 44 km uzaklıktadır. Yerleşim yerleri genel olarak topludur. İlçeye uzak mahalleler dağınık olup evler birbirine uzaktır. Doğu Karadeniz özelliğini andırmaktadır. İlçe merkezi rakımı 790 metre olup Mahalleleri 1200 metreye kadar çıkar.

Asarcık Orta Karadeniz Bölgesinde bulunmasına rağmen Karadeniz ikliminden ziyade karasal iklime geçiş özelliği göstermektedir. Asarcık'ta yazlar serin, kışlar soğuk ve yağışlı geçer. Kışı sert geçen Asarcık'ta yazın yayla havası hakimdir. Ağır kış şartlarından dolayı Asarcık ve köyleriyle sık sık ulaşım güçlüğü yaşanır.

3. SOSYAL YAPI

2016 yılı ADNKS sonuçlarına göre nüfusu 16.819 olan Asarcık nüfus bakımından Samsun'un 3. en küçük ilçesidir. Nüfus yoğunluğu km² başına 72 kişidir. Nüfusun %14'ü ilçe merkezinde, %86'sı kırsal kesimde yaşamaktadır. 2008'den bu yana ilçe nüfusu %11,21 oranında azalmıştır. Bu azalmanın ana nedeni başta İstanbul, İzmir, Bursa, Kocaeli gibi illere yapılan iş amaçlı göçlerdir.

İlçede 20 ilkokul, 9 ortaokul ve 3 lise bulunmaktadır. İlçede anaokullarında 364, ilkokullarda 1102, ortaokullarda 1266 ve liselerde 730 olmak üzere toplam 3.462 öğrenci eğitim görmektedir. Taşınmalı eğitim kapsamında 13 okul ve 1.492 öğrenci bulunmaktadır. İlçede toplam 314 öğretmen görev yapmaktadır. İlçede lise ve üstü düzeyde mezuniyeti olanların oranı %11,13 ile Samsun ilçeleri arasındaki en düşük orandır.

İlçede sağlık hizmetleri 1 Hastane, 1 Toplum Sağlığı Merkezi ve 1 Aile Sağlığı Merkezinde yürütülmektedir. Asarcık İlçe Devlet Hastanesinde 10 adet yatak kapasitesi olup, Acil Polikliniği, 2 Uzman Doktor Polikliniği, 2 Diş Hekimi Polikliniği ve her Çarşamba günü 1 Çocuk Hastalığı Polikliniği hizmet vermektedir. İlçe 5 Aile Hekimliği bölgesine ayrılmış olup, bölge dışı hastalar Toplum Sağlığı merkezinde tedavi edilmektedir.

Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğü bünyesinde Asarcık Gençlik ve Spor Kulübü kurulmuştur. İlçede Spor Kursları 6 Branşta Hizmet vermektedir. Bu Branşlar; Atletizm, Güreş, Tekvando, Badminton, Masa Tenisi ve Özel Sporcular Atletizmi'dir. 2017 yılında yapılan Özel Sporcular Spor Federasyonu Atletizm Türkiye Şampiyona'sında bir ilçe sporcusu Cirit Atma Türkiye Şampiyonu olmuştur.

1878 yılında Rusya'dan göç etmek zorunda kalan edilen Çerkezlerin Asarcık'a yerleşmeleri

yörede Kafkas-Türk kültürünün bir sentezini oluşturmuştur. Yok olmaya yüz tutan el sanatlarından olan semercilik ve tahta beşik, kaşık yapımı birkaç kişi tarafından yürütülmektedir.

İlçe SYDV'de toplam 2.794 adet dosya bulunmakta olup, 2017 yılında 2.471 kişiye toplam 2.991.922,00 TL sosyal yardım yapılmıştır.

4. İKTİSADİ YAPI

İlçede inşaat işçiliği başta olmak üzere başlıca geçim kaynakları hayvancılık ve tarımdır.

İklim koşulları ve yetersiz şartlar nedeniyle inşaat işçiliği rağbet gören bir sektördür. Asarcık'ta inşaat sektörü yeterli olmadığı için yöre halkının çoğu ilçe, il ve ülke dışında inşaatlara çalışmaya gitmektedir.

Hayvancılık sektöründe en çok büyükbaş hayvancılık yapılmaktadır. Besi hayvancılığı önemli yer tutmaktadır. Hayvancılık son yıllarda kurulan kooperatiflerle birlikte önemli bir gelişme sağlamıştır. İlçede 8 adet Tavuk işletmesi olup, bunlardan 7 adeti Broyles Et İşletmesi, 1 adeti ise Yumurtacı Tavuk İşletmesidir. Broyles Tavuk İşletmelerinin bir tanesi faal olup toplam kapasitesi 42.500 adet/tavuktur.

Tarım arazisi az olmakla birlikte, tarım sektörü diğer sektörlere oranla daha önemli bir yer tutar. Halkın çoğu tarımla uğraşır. Asarcık'ta tarıma elverişi arazinin az ve verimsiz olması, sulu tarım yapılamaması, yazları az miktarda yağmur olması tarım ekonomisinin gelişmesini engellemiştir. Toplam tarım arazisi 7.000 ha olup toplam arazi varlığının %28'ini oluşturmaktadır. Buğday, mısır, arpa, fındık en çok yetiştirilen ürünlerdir. Özellikle son yıllarda fındık bahçeleri hemen hemen Asarcık'ın her yerine kurulmaktadır.

Tarımdan elde edilen ürün halkın ancak tüketim ihtiyacını karşılayabilecek düzeydedir.

Kısıtlı sayıda çiftçi satış amaçlı ekim yapabilmektedir.

Ormanlık alanlara yakın olan mahallelerde ise ormancılık yapılmaktadır. Asarcık Orman İşletme Şefliğine bağlı toplam 14.551 ha ormanlık alan bulunmaktadır. 2017 yılında toplam 905 ha alanda çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar sonrası orman köylüsüne 650.927,43 TL ödeme yapılmıştır.

Sanayinin çok fazla gelişmediği ilçede 1 un fabrikası, 1 Ağaç Parke Fabrikası, 1 Tavuk Çiftliği, 2 Tarımsal Hayvancılık Kalkınma Kooperatifi, 1 Adet Süt Üreticileri Birliği ve 175 Kişinin istihdam edildiği 1 Tekstil Fabrikası bulunmaktadır.

İlçede vergi mükellefi sayısı 627 olup bunların sadece 20 tanesi kurumlar vergisi mükellefidir.

5. ALT YAPI

Asarcık küçük bir ilçe olmasına rağmen eski yerleşim yeri olması nedeniyle içinde birçok tarihi zenginliği barındırmaktadır. Gököl Mahallesinde 230 yıllık bir geçmişe sahip olan Ahşap Cami bulunmaktadır. Kimin tarafından yapıldığı bilinmeyen caminin içinde eski kılıçlar, Kuran-ı Kerimler bulunmaktadır. Bu caminin bahçesinde her yıl Kurban Bayramı'nın ikinci gününde "Zi'ret" yapılır. Civar Mahallelerden insanlar gelir, kurbanlar kesilir, şenlikler yapılır. Güreş müsabakaları düzenlenir. Ayrıca Koşaca, Kılavuzlu, Yarımca ve Musaağa Mahallelerinde de tarihi özellikler gösteren camiler bulunmaktadır.

Ayaklıalan Mahallesinde Rumlar'dan kalma tarihi belli olmayan bir kilise kalıntısı bulunmaktadır. Bu kilise hakkında fazla bir bilgi bulunmamaktadır. Hala varlığını sürdüren bu kilise şu anda yıkık bir haldedir.

Asarcık Meydanı'nda ışıklandırma çalışmaları tamamlanmış durumdadır. Osmanlı mimarisi tarzında bir saat kulesi inşası ve diğer peyzaj düzenleme çalışmaları 2016 yılında biten meydan alanında yapılan renkli ışıklandırma

çalışmalarıyla, akşam saatleri için görsel iyileştirme sağlanmış durumdadır

İlçede Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından altyapı çalışmaları sürdürülmektedir. 2019'da tüm köylere satı kaplama asfalt ile ulaşılması planlanmaktadır. SASKİ Genel Müdürlüğüne ilçenin su, kanalizasyon, içme suyu ve atık su arıtma yatırımları sürdürülmektedir. İlçe merkezini beslemek üzere muhtelif yerlerde sondaj kuyuları açılmıştır. Merkez ve diğer mahallelerde ekonomik ömrünü tamamlayan su ve elektrik pompaları yenileme çalışmalarını tamamlayan SASKİ tarafından su depolarına ilave sondaj suyu terfi edilerek şehir merkezinin içme suyu sorunu çözülmüştür. 2019'da suyu olmayan bir köy kalmaması hedeflenmektedir. Asarcık ilçe merkezinde kanalizasyon hattının yüzde 90'ı SASKİ Genel Müdürlüğü tarafından yapılan proje ile yenilenmiştir. 2017 yılında 1,1 kilometre kanalizasyon hattı döşenmiştir.

Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğüne bağlı Suni Çim Saha ve 250 Kişilik Kapalı Spor Salonu olmak üzere ilçede 2 spor tesisi vardır. İlçede yapımı devam eden Asarcık Gençlik Merkezinin kaba inşaatı tamamlanmak üzeredir.

6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ

Asarcık'ta faal kamu kurumları, STK'lar ve KOBİ'ler şimdiye kadar Ajans desteklerinin herhangi birinden doğrudan faydalanamamıştır. Yalnızca Ajans Teknik Destek Programı kapsamında Samsun Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından düzenlenen "Proje Döngüsü Yönetimi Eğitimi" ve Samsun İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından düzenlenen "Oyun Terapisti Eğitimi"ne Asarcık'ta görev yapan öğretmenler de katılmışlardır.

Yeşilirmak Havzası Bölgesel Gelişme Ana Plan'ında Ladik ilçesi ile ilgili yer alan projeler şunlardır:

- Deprem risk yönetimi ve sakınım planı hazırlanması
- Asarcık'ın Tarihi Kentler Birliği'ne üye olması hazırlıklarını tamamlaması

7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

İlçe, 2004 yılında DPT tarafından Türkiye genelinde yapılan İlçe SEGE çalışmasında 872 ilçe arasında 796. sırada yer almaktadır. Gelişmişlik kademelendirilmesine göre 6 derece arasında 6. derecede gelişmiş ilçeler arasındadır. 2014 yılında OKA tarafından TR83 Bölgesindeki 50 ilçe için yapılan SEGE çalışmasına göre ise 46. Sırada ve 5 derece arasında 5. derecede gelişmiş ilçeler arasındadır.

Kavak-Asarcık karayolu çalışmalarının tamamlanması önem taşımaktadır. 25,5 kilometre uzunluğundaki Asarcık-Kavak yolu 2016 yılında 61 milyon lira bedelle ihale edilmiş ve yol yapım çalışmaları başlamıştır. Geçen zaman içinde yolun yüzde 11'lik kısmı yapılmış olup, yaklaşık 11 kilometrelik kesimde de tesviye, taş duvar ve menfez çalışmaları devam etmektedir. 2017 yılı içinde 2 km'lik bölümün de altyapı çalışmalarının ardından asfaltlanarak tamamlanması planlanmaktadır. Kavak-Asarcık arasındaki yolun tamamının 2019 yılı sonuna kadar bitirilmesi planlanmaktadır. Bu yolun tamamlanmasının ardından 44 km uzunluğunda ancak kullanışsız durumda olan Samsun-Asarcık karayolunun daha işlevsel hale getirilmesi çalışmalarına başlanması gerekmektedir. Bu iki yol çalışmasının tamamlanması ilçenin gelişimini olumlu yönde etkileyecektir.

İlçede ciddi imar sorunları bulunmaktadır Asarcık Belediyenin hiç arazisi bulunmamakta ancak ilçede birçok araziye ortak durumdadır. Bu sorunun çözümü için Belediyenin 350 dönümlük alanda yeni imar alanları açma çalışmaları devam etmektedir.

İlçe açısından önem arz eden diğer konular şunlardır;

- Eğitimde kaliteyi yakalamak amacıyla Birleştirilmiş Sınıflı İlkokulların kapatılarak öğrencilerinin en yakın taşıma merkezi okullara taşınması ve Bağımsız Sınıflı Okulda Eğitim Almaları
- Kılavuzlu Cami ve Koşaca Camileri ile Ayaklıalan Kilisesi Restorasyonu
- Asarcık Devlet Hastanesinde doğum kontrol uzmanı ihtiyacı
- Anadolu Lisesi inşaatının tamamlanması

8. KAYNAKLAR

Asarcık Kaymakamlığı İlçe Brifingi

TÜİK verileri

Güncel İlçe haberleri

OKA Proje Veritabanı

OKA Asarcık İlçe Raporu 2013

<http://asarcik.meb.gov.tr/>

9. EKLER

İletişim Bilgileri Listesi

Asarcık Kaymakamlığı

Web: www.asarcik.gov.tr

E-posta: asarcik@icisleri.gov.tr

T: 0362 791 22 21

F: 0362 791 22 32

Asarcık Belediyesi

Web: www.asarcik.bel.tr

E-posta: baskan@asarcik.bel.tr

T: 0362 791 22 36

F: 0362 791 22 37

